Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Большенуркеевская средняя общеобразовательная школа»
Сармановского муниципального района Республики Татарстан

Рассмотрено на ШМО
Руководитель ШМО
_______Махубрахманова Л.Т.
Протокол № 1 от 21.08.2023 г.

Согласовано
Заместитель директора по УР
_______Хайруллина Л.Н.
22.08.2023 г.

«Утверждаю»
Директор МБОУ «Большенуркеевская СОШ»:
_______ Шайхеразиева Л.Н.
Приказ № 75 от 23.08.2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
по литературному чтению на родном (татарском) языке для 3 класса

Принято на заседании
педагогического совета
Протокол № 2 от 23.08.2023 г.

Составитель: учитель начальных классов
первой квалификационной категории
Махубрахманова Л.Т.

2023-2024 учебный год.

Пояснительная записка

Рабочая программа по предмету «Литературное чтение на родном (татарском) языке» предназначена учащимся 3 класса и рассчитана на 2023-2024 учебный год. Программа составлена на основе:
- Федерального закона № 273-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации» от 29 декабря 2012 года;
- Федерального государственного образовательного стандарта начального общего образования, утвержденного приказом МО и Н РФ от 6 октября 2009 г.№ 373;
- Примерная рабочая программа учебного предмета «Родной (татарский) язык»для общеобразовательных организаций с обучением на татарском языке 1-4 классы. Одобрена решением федерального учебно-методического объединения по общему образованию (протокол от 16 мая 2017 г. № 2/17).
- Учебного плана МБОУ «Большенуркеевская СОШ» Сармановского муниципального района Республики Татарстан на 2023-2024 учебный год.
- Учебный план МБОУ «Большенуркеевская СОШ» на 2023-2024 учебный год, утвержденный приказом № 75 от 23.08.2023 г.

Учебник :Ягафарова Р.Х. книга для чтения, 3 класс, Казань, Татарское книжное издательство, 2013 г, в 2 х частях.

Цель:
- формирование у учащихся способности к успешному общению, развитию разговорной и письменной речи, умение говорить наизусть, составление монолога, а также грамотных письменных навыков, являющихся показателем общей культуры, ознакомление учащихся с основными данными языковой науки и развитие на их основе символического и логического мышления, развитие совместно с другими языками родного языка научного мировоззрения; создание представления об участии в создании картины, о том, что она является надежной основой сохранения нации, самобытности народа, личности, необходимым условием существования общества.

Задачи:
- развитие у детей речевого мастерства, умение мыслить, умение выбирать языковые средства, соответствующие целям, задачам, условиям общения на родном языке, умение четко выражать свои мысли и адекватно понимать то, что говорит собеседник
- освоение начальных знаний по лексике, фонетике и грамматике языка, указанных в программе
- формирование у учащихся навыков правильного чтения и письма, умение участвовать в диалоге и составлять их в виде большого, несложного монолога, рассказа, небольшого текста в виде рассуждений, воспитание способности к успешному общению.

Особенности курса обучения, уровень обучения.

Освоение богатого литературного наследия татарского народа, знание культурного прошлого народа играет важную роль в развитии самосознания учащихся. Большинство текстов программы литературного чтения, выбираемых из детской литературы и литературных произведений, соответствуют современным проблемам, таким как отношение человека к природе. Тематика разговора определяется исходя из пройденного материала, связанного с ним лексико-фразеологического минимума. Уровень обучения - базовый.

На изучение предмета литературное чтение на родном (татарском) языке отводится 2 часа в неделю. . Всего в 3-ем классе – 68 часов.

Примечание. На основании решения педсовета №2, от 23.08.2023 года, приказа № 75 от 23.08. 20223 года о выполнении учебных программ, если уроки совпадают с праздниками, будут использованы часы выделенные на повторение или объединены планируемые уроки по данной теме.

Планируемые результаты изучения учебного предмета

Название раздела	Предметные результаты		Метапредметные результаты	Личностные результаты
	Ученик научится	**Ученик получит возможность научится**		
1.Родная земля.Родина. 2. Кто я? 3.Природа и человек. 4.По обмену языком,словарем, обычаями и нравственностью... 5. Ты талантлив, родной человек! 6.С давних пор...	- владение навыками устного или письменного общения с говорящими на родном языке; - освоение первичных лингвистических знаний, необходимых для овладения навыками устной или письменной речи; - формирование общего познавательного представления о татарской литературе; -знать автора и названия изученного произведения, формировать свое отношение к нему; - оценить героев произведения, их поступки, характера, эмоций; - определять сюжет, тему текста, идею, мнение автора; - иметь представление об авторе и рассказчике, поэтах и лирических героях, прозаической и стихотворной речи, о	Грамотное читать вслух в течение одной минуты 75-80 слов, про себя 95 слов. Задать вопросы к представленному тексту. Пересказать текст(1,5 страницы). Текст разделяет смысловые разделы и составляет простой план аннотации. Уметь готовить монологическую речь на основе авторского текста и оценивать героев, события произведения. Запомнить не менее восьми произведений, представленных в программе. Из произведений народного устного творчества можно привести пословицы, поговорки, загадки, сказки. Различать литературные жанры и жанры устного народного творчества. Найти в тексте специальные языковые средства описания: эпитет, сравнение, охлаждение, рифму в стихе, объяснить.	* Формирование у учащихся навыков самостоятельного усвоения литературы с помощью других видов искусства и формирование постоянного интереса к литературе-искусству; * воспитание уважения к красоте и богатству родного языка; сохранение межкультурных связей, достижение читателем информированности о культуре и литературе других национальностей, уважительного отношения к словесному искусству других народов, толерантности. Регулятивные универсальные учебные действия: * формирование настойчивости в достижении цели, готовности к преодолению трудностей • потребности в поиске способов решения трудностей; • составление плана и определение порядка действий; * предвидеть достигнутый результат; • найти несколько вариантов решения проблемы, используя их;	* Формирование гражданской основы в отношении родной республики, Родины, народа, истории страны, чувства любви и гордости к своей нации; * формирование социального мировоззрения, объединяющего природу, народ, культуру, религиозное разнообразие; * формирование уважительного отношения к культуре, истории других народов; • принятие роли ученика, интерес к чтению, формирование понимания личного смысла обучения; * развитие личной ответственности, самостоятельности ученика за свою работу, исходя из представления нравственных норм; *формирование эстетической потребности и чувства; * понимание, забота, сострадание, милосердие, нравственность к чувствам других; * формирование навыков взаимодействия детей с друзьями, взрослыми, развитие умения находить выход из конфликтных ситуаций;

	фольклорном и литературном жанрах -понимать характерные черты и особенности литературного произведения; - дано предварительное представление о литературном языке и изобразительных средствах.		* определение качества и уровня выполненной работы, оценка ее успешности; * совершение действий с учетом правил, предписаний. Познавательные универсальные учебные действия * контроль и оценка хода и результатов деятельности; * чертеж, схема, таблица, условный рисунок, план, перевод, изменение, составление; * сопоставление сходств и различий; * разделить на части; * упорядочение объектов по выделенным основаниям; * вывод; * установка сходства; * краткое и ясное изложение проблемы; * найти способы решения проблемы в сотрудничестве. Коммуникативные универсальные учебные действия * планирование взаимодействия с учителем, родными, родителями, определение целей, задач участников, способов взаимодействия; * участие в дискуссии, формирование вопросов, опрос недостающей информации; * раскрытие проблемы, ее	• формирование безопасного и здорового образа жизни, оценка различных жизненных ситуаций и действий героев литературных произведений исходя из человеческих норм; • формирование чувства гордости за свою страну, знакомство с миром профессий, усвоение нравственных правил поведения в общественных местах, школе, формирование сознательного рефлексивного поведения * установление связи между учебной деятельностью и ее мотивами; * умение видеть красоту и формирование эстетических чувств на основе литературной культуры.

			реализация, достижение взаимного согласия; * деловое партнерское общение, взаимодействие в группе; * полное, точное и понятное высказывание своего мнения, его защита.	

Учебно-тематическое планирование.

№ п/п	Темы раздела	Краткое содержание	Модуль воспитательной программы «Школьный урок»	Количество часов
1.	Родная земля.Родина.	Г. Тукай.Родное село. А. Гилязов.Куктау. Р. Файзуллин.Единственный. Т. Миннуллин. Отечество. Арсланов Н.У меня есть своя страна, своя республика. Р. Хафизова .Млечный путь.(Летят дикие гуси.) Т. Миннуллин.Зачем нужен родной язык? Р. Ахметзянов.Родной язык Г. Хусаинова.Память. А. Лиханов.Два слова. Р. Байтимиров.Родной край. Внеклассное обучение.Повторить.	установление доверительных отношений между педагогическим работником и его обучающимися, способствующих позитивному восприятию обучающимися требований и просьб педагогического работника, привлечению их внимания к обсуждаемой на уроке информации, активизации их познавательной деятельности;	12часов
2.	Кто я?	А. Гилязов.Человек.. Г. Хусаинова.Личность.Граждан. Х. Туфан.Человек в мире... Х. Туфан.Дети и мамы. Т. Миннуллин.Отец. А. Гилязов.Любил мечтать... И. Туктаров.Некий странник Р. Гариф.Говорить (нашёптывать) на ухо Р. Мингалим.Надо думать. Т. Миннуллин.О себе.Начать познавать мир. Г. Тукай.Стихотворение Г. Баширов.Одержимый книгами Г. Тукай.Две дороги.Повторить.	привлечение внимания обучающихся к ценностному аспекту изучаемых на уроках явлений, организация их работы с получаемой на уроке социально значимой информацией – инициирование ее обсуждения, высказывания обучающимися своего мнения по ее поводу, выработки своего к ней отношенияпобуждение обучающихся соблюдать на уроке общепринятые нормы поведения, правила общения со старшими (педагогическими	14 часов

		Внеклассное чтение	работниками) и сверстниками (обучающимися), принципы учебной дисциплины и самоорганизации; использование воспитательных возможностей содержания учебного предмета через демонстрацию обучающимся примеров ответственного, гражданского поведения, проявления человеколюбия и добросердечности, через подбор соответствующих текстов для чтения, задач для решения, проблемных ситуаций для обсуждения в классе; применение на уроке интерактивных форм работы с обучающимися: интеллектуальных игр, стимулирующих познавательную мотивацию обучающихся; дидактического театра, где полученные на уроке знания обыгрываются в театральных постановках; дискуссий, которые дают обучающимся возможность приобрести опыт ведения конструктивного диалога; групповой работы или работы в парах, которые учат обучающихся командной работе и взаимодействию с другими обучающимися;	

3.	Природа и человек.	Г. Мухаметшин.Село проснулось. Р. Гаташ.Письмо отцу. М. Юнус.Шторм в море... Г. Тукай.Птицам. В. Бианки.Музыкант. Р. Мингалим.Что-то случилось со мной в этом году. Р. Тухфатуллин.Разговор с белкой. Ф. Хусни. Дикие гуси. З. Дарзаман.Разговор с насекомыми. Ф. Шафигуллин. Баллада о муравье. Г. Хасанов.Благочестивые молодые волки. Н. Арсланов.Печальная судьба собаки. М. Магдеев. И все же есть родник... Внеклассное чтение.Повторить.	привлечение внимания обучающихся к ценностному аспекту изучаемых на уроках явлений, организация их работы с получаемой на уроке социально значимой информацией – инициирование ее обсуждения, высказывания обучающимися своего мнения по ее поводу, выработки своего к ней отношения; установление доверительных отношений между педагогическим работником и его обучающимися, способствующих позитивному восприятию обучающимися требований и просьб педагогического работника, привлечению их внимания к обсуждаемой на уроке информации, активизации их познавательной деятельности; побуждение обучающихся соблюдать на уроке общепринятые нормы поведения, правила общения со старшими (педагогическими работниками) и сверстниками (обучающимися), принципы учебной дисциплины и самоорганизации;	16 часов

4.	По обмену языком, словарем, обычаями и нравственностью...	И. Крылов.Стрекоза и муравей. И. Крылов.Зеркало и обезьяна. А. Пушкин.Сказка о золотом петухе. М. Лермонтов.Бородино. М. Лермонтов.Сосна. М. Лермонтов.Скала. М. Лермонтов.Поток. Внеклассное чтение. И. Тургенев. Муму. Л. Толстой.Лев с собакой. М. Горький.Как я учился. В. Астафьева.Бойе. А. Гайдар.Горячий камень. Внеклассное чтение.Повторить.	побуждение обучающихся соблюдать на уроке общепринятые нормы поведения, правила общения со старшими (педагогическими работниками) и сверстниками (обучающимися), принципы учебной дисциплины и самоорганизации; привлечение внимания обучающихся к ценностному аспекту изучаемых на уроках явлений, организация их работы с получаемой на уроке социально значимой информацией – инициирование ее обсуждения, высказывания обучающимися своего мнения по ее поводу, выработки своего к ней отношения; применение на уроке интерактивных форм работы с обучающимися: интеллектуальных игр, стимулирующих познавательную мотивацию обучающихся; дидактического театра, где полученные на уроке знания обыгрываются в театральных постановках; дискуссий, которые дают обучающимся возможность приобрести опыт ведения конструктивного	12 часов

			диалога; групповой работы или работы в парах, которые учат обучающихся командной работе и взаимодействию с другими обучающимися;	
5.	Ты талантлив, родной человек!	З. Тарземанов. Вечный памятник. М. Латифуллин. Детство Сайдаша. Р. Мустафин.Если эта книга попадет в твои руки,.. Р. Низамиев. Создатель первого татарского балета. Р. Батулла. Одержимый танцами. Внеклассное чтение.Повторить.	применение на уроке интерактивных форм работы с обучающимися: интеллектуальных игр, стимулирующих познавательную мотивацию обучающихся; дидактического театра, где полученные на уроке знания обыгрываются в театральных постановках; дискуссий, которые дают обучающимся возможность приобрести опыт ведения конструктивного диалога; групповой работы или работы в парах, которые учат обучающихся командной работе и взаимодействию с другими обучающимися; включение в урок игровых процедур, которые помогают поддержать мотивацию обучающихся к получению знаний, налаживанию позитивных межличностных отношений в классе, помогают установлению доброжелательной атмосферы во время урока; организация шефства мотивированных и эрудированных	6 часов

			обучающихся над их неуспевающими одноклассниками, дающего обучающимся социально значимый опыт сотрудничества и взаимной помощи;	
6.	С давних пор	Г. Тукай.Народная литература. Башмак.Татарская народная сказка. Говорил правду-спасен, лжет - пойман.Татарская сказка. Лиса с перепелкой. Вайнахскаясказка. Волшебный петушок. Хакасская сказка. Безумный дедушка.Чувашскаясказка. Скупой и щедрый.Татарская сказка. Повторение пройденного в течение года.	использование воспитательных возможностей содержания учебного предмета через демонстрацию обучающимся примеров ответственного, гражданского поведения, проявления человеколюбия и добросердечности, через подбор соответствующих текстов для чтения, задач для решения, проблемных ситуаций для обсуждения в классе; побуждение обучающихся соблюдать на уроке общепринятые нормы поведения, правила общения со старшими (педагогическими работниками) и сверстниками (обучающимися), принципы учебной дисциплины и самоорганизации; привлечение внимания обучающихся к ценностному аспекту изучаемых на уроках явлений, организация их работы с получаемой на уроке социально значимой	8 часов

			информацией – инициирование ее обсуждения, высказывания обучающимися своего мнения по ее поводу, выработки своего к ней отношения; включение в урок игровых процедур, которые помогают поддержать мотивацию обучающихся к получению знаний, налаживанию позитивных межличностных отношений в классе, помогают установлению доброжелательной атмосферы во время урока;	

Содержание учебного предмета.

Название раздела	Краткое содержание	Количество часов
Родная земля.Родина.	Г. Тукай.Родное село. А. Гилязов.Куктау. Р. Файзуллин.Единственный. Т. Миннуллин. Отечество. Арсланов Н.У меня есть своя страна, своя республика. Р. Хафизова .Млечный путь.(Летят дикие гуси.) Т. Миннуллин.Зачем нужен родной язык? Р. Ахметзянов.Родной язык Г. Хусаинова.Память. А. Лиханов.Два слова. Р. Байтимиров.Родной край. Внеклассное обучение.Повторить.	12
Кто я?	А. Гилязов.Человек.. Г. Хусаинова.Личность.Граждан. Х. Туфан.Человек в мире... Х. Туфан.Дети и мамы. Т. Миннуллин.Отец. А. Гилязов.Любил мечтать... И. Туктаров.Некий странник Р. Гариф.Говорить (нашёптывать) на ухо Р. Мингалим.Надо думать. Т. Миннуллин.О себе.Начать познавать мир. Г. Тукай.Стихотворение Г. Баширов.Одержимый книгами Г. Тукай.Две дороги.Повторить. Внеклассное чтение	14
Природа и человек.	Г. Мухаметшин.Село проснулось. Р. Гаташ.Письмо отцу. М. Юнус.Шторм в море... Г. Тукай.Птицам. В. Бианки.Музыкант. Р. Мингалим.Что-то случилось со мной в этом году. Р. Тухфатуллин.Разговор с белкой. Ф. Хусни. Дикие гуси. З. Дарзаман.Разговор с насекомыми. Ф. Шафигуллин. Баллада о муравье. Г. Хасанов.Благочестивые молодые волки. Н. Арсланов.Печальная судьба собаки. М. Магдеев. И все же есть родник...	16

	Внеклассное чтение.Повторить.	
По обмену языком, словарем, обычаями и нравственностью...	И. Крылов.Стрекоза и муравей. И. Крылов.Зеркало и обезьяна. А. Пушкин.Сказка о золотом петухе. М. Лермонтов.Бородино. М. Лермонтов.Сосна. М. Лермонтов.Скала. М. Лермонтов.Поток. Внеклассное чтение. И. Тургенев. Муму. Л. Толстой.Лев с собакой. М. Горький.Как я учился. В. Астафьева.Бойе. А. Гайдар.Горячий камень. Внеклассное чтение.Повторить.	12
Ты талантлив, родной человек!	З. Тарземанов. Вечный памятник. М. Латифуллин. Детство Сайдаша. Р. Мустафин.Если эта книга попадет в твои руки,.. Р. Низамиев. Создатель первого татарского балета. Р. Батулла. Одержимый танцами. Внеклассное чтение.Повторить.	6
С давних пор	Г. Тукай.Народная литература. Башмак.Татарская народная сказка. Говорил правду-спасен, лжет - пойман.Татарская сказка. Лиса с перепелкой. Вайнахскаясказка. Волшебный петушок. Хакасская сказка. Безумный дедушка.Чувашскаясказка. Скупой и щедрый.Татарская сказка. Повторение пройденного в течение года.	8

Аңлатма язуы

3 нче сыйныф өчен әдәби уку фәненнән эш программасы түбәндәге документларга нигезләнеп төзелде:

1. Россия Федерациясенең “Мәгариф турында”гы Законы (Федеральный закон от 29.12.2012 273-ФЗ “Об образовании в Российской Федерации”).
2. Татарстан Республикасының “Мәгариф турында”гы Законы (Закон Республики Татарстан “Об образовании” № 68-ЗРТ от 22 июля 2013 года, статья 8).
3. Төп гомуми белем бирүнең Федераль дәүләт белем бирү стандарты (Россия Мәгариф һәм Фән министрлыгында 2010 нчы елның 17 нче декабрь боерыгы 1897 нче номер белән расланган).
4. 06.10.2009 нчы елда РФ Мәгариф һәм Фән министрлыгы тарафыннан расланган “Гомуми башлангыч белем бирү федераль дәүләт стандартын гамәлгә кертү” турындагы боерыгына (Приказ №373);
5. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының МБГББУ “Зур Нөркәй урта гомуми белем бирү мәктәбе”нең 2023-2024 нче уку елына укыту планы

Дәреслек: Р.Х.Ягъфәрова авторлыгында чыккан “Уку китабы”.**Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2013.**

Максаты:

-укучыларда уңышлы аралашу сәләте булдыру-әйтмә һәм язма сөйләмне үстерү, кара-каршы сөйләшү осталыгы, монолог төзү һәм шулай ук гомуми культура күрсәткече булган грамоталы язу күнекмәләре булдыру, укучыларны тел фәненең төп мәгълуматлары белән таныштыру һәм шулар нигезендә аларның тамга символик һәм логик фикерләвен үстерү, татар теленең башка телләр белән берлектә дөньяның фәнни картинасын тудыруда катнашуы,аның милләте саклап калуда, халыкның, шәхеснең үзенчәлеген югалтмауда ышанычлы нигез, җәмгыятнең яшәешенә зарури шарт булуы турында күзаллау барлыкка китерү.

Бурычлары:

-балаларның сөйләм осталыгын, фикерләү сәләтен һәм иҗади хыялын үстерү, ана телендә аралашу максатына, бурычларына,шартларына туры килгән тел чаралары сайлый белергә, уй-фикерләрен төгәл белдерергә һәм әңгәмәдәше әйткәнне тәңгәл аңларга күнектерү

-телнең лексикасы,фонетикасы һәм грамматикасы буенча программада күрсәтелгән башлангыч белемнәрне үзләштерүгә ирешү

-укучыларда дөрес уку һәм язу күнекмәләре булдыру, диологта катнашырга һәм аларны зур, катлаулы булмаган монолог тибында төзеп әйтергә, тасфирлама, хикәяләү, фикер йөртү төрендәге кечкенә текстлар төзергә өйрәтү, уңышлы аралашу сәләте тәрбияләү

Курсны укыту үзенчәлекләре, укыту дәрәҗәсе (уровень)

Татар халкының бай әдәби мирасын үзләштерү, халыкның мәдәни үткәнен белү укучының үзаңын үстерүдә мөһим роль уйный. Әдәби уку программасына текстларның күбесе балалар әдәбиятыннан һәм әдәби әсәрләрдән сайланып, кешенең табигатькә мөнәсәбәте, аны саклаудагы роле кебек бүгенге заман проблемаларына туры килә.Сөйләшү тематикасы үтелгән материалдан, аңа бәйле лексик- фразеологик минимумнан чыгып билгеләнә. Укыту дәрәҗәсе – базис.

Тематик план, укыту планы нигезендә 3 нче сыйныфта әдәби уку дәресе атнага 2 сәгать исәбеннән программа материалын 68сәгатькә бүлеп төзелде, класстан тыш уку, бәйләнешле сөйләм үстерү сәгатьләре кертелде.

<u>Искәрмә.</u>Әдәби уку дәресләре бәйрәм көннәренә туры килгән очракта, бу көннәрне үтеләсе дәрес темалары кабатлау өчен бирелгән сәгатьләрне, охшаш темаларны берләштерү хисабына укытыла.(Педсовет №2 карары нигезендә 23.08. 2023 һәм приказ № 75, 23. 08. 2023)

Әдәби уку фәнен өйрәнүдән көтелгән нәтиҗәләр

Бүлекләр исеме	Предметнәтиҗәләр		Метапредмет нәтиҗәләр	Шәхси нәтиҗәләр
	Укучылар өйрәнәчәк	Укучыларөйрәнергә мөмкинлекалачак		
1.Туган җир.Туган ил. 2.Мин кем? 3.Табигать һәм кеше. 4. Тел,лөгать, гадәт вә әхлак алмашып... 5. Талантлы син,Кеше туганым! 6. Борын борын заманда...	Татар телендә сөйләшүчеләр белән телдән яки язмача аралашу күнекмәләренә ия булу; телдән яки язма сөйләм күнекмәләренә ия булу өчен кирәкле беренчел лингвистик белемнәрне үзләштерү; Татар әдәбияты хакында гомуми мәглүматый күзаллау булдырыга; Өйрәнелгән әсәрнең исемен төп эчтәлеген һәм авторын белергә, аңа карата үз мөнәсәбәтен формалаштырырга; Әсәрнең геройларын, аларның эш-гамәлләрен холык-фигылен, хис-кичерешләр дөньясын бәяли алырга; Текстның сюжетын ачыклый, темасын, идеясын, автор фикерен билгели алырга; Автор һәм хикәяләүче, шагыйрь һәм лирик герой, тезмә һәм чәчмә сөйләм, фольклор һәм	Аңлы, дөрес һәм сәнгатьле уку күнекмәсе булдырып, бер минут эчендә кычкырып 75-80 сүзле, күңелдән 95 сүзле текстны йөгерек укый белергә; Тәкъдим ителгән текстка сораулар куярга 1,5 биттән артык булмаган текстның эчтәлеген сөйләргә. Тектсны мәгънәви бүлекләргә бүлә һәм гади план, аннотация төзи алырга Автор текстына нигезләнгән уртача монологик сөйләм әзерли һәм әсәр геройларын, вакыйгаларын бәяли белергә; Программада ятлау өчен тәкъдим ителгән әсәрләрнең кимендә сигезен	Укучыларда әдәбиятны сәнгатьнең башка төрләре ярдәмендә мөстәкыйль үзләштерерлек күнекмәләр булдыру һәм әдәбият–сәнгать белән даими кызыксыну формалаштыру; татар теленә бәйләнештә, туган телнең матурлыгына һәм байлыгына хөрмәт тәрбияләү; мәдәниятара бәйләнешләрне саклау, укучының башка милләтләр мәдәнияте һәм әдәбиятыннан мәгълүматлы, башка халыкларның сүз сәнгатенә хөрмәтле мөнәсәбәттә, толерант булуына ирешү. Регулятив универсаль уку гамәлләре: максатка ирешүдә үҗәтлек, авырлыкны җиңүгә әзер булу,авырлыкларны чишү ысулларын эзләүгә ихтыяҗ формалаштыру; план төзү һәм гамәлләр тәртибен ачыклау; ирешeләчәк нәтиҗәне алдан күрү; проблеманы чишүдә берничә вариант табу,аларны кулланып карау; үтәлгән эшнең сыйфатын һәм дәрәҗәсен билгеләү, уңышлылыгына бәя бирү; кагыйдәләрне, күрсәтмәләрне истә тотып гамәлләр кылу.	Туган республикага, туган илгә, халкына, ил тарихына карата гражданлык нигезләре, үз милләтен ярату, татар булуы белән горурлану хисләре формалаштыру; табигать, халык, культура, дин төрлелегенберләштергәндөньягасоциалькарашформалаштыру; башкахалыкларныңкультурасына, тарихынахөрмәтлекараш, башкаларфикеренә карата түземлелекформалаштыру; укучының тоткан урынын, укучы ролен кабул итү, укуга карата кызыксыну уяту, укуның шәхсән мәгънәсен аңлауны формалаштыру; әхлакый нормаларны кузаллауга нигезләнеп, укучының үз эшләгән эшләре өчен шәхси җаваплылыгын, мөстәкыйльлеген үстерү; эстетик ихтыяҗһәмхисформалаштыру; башкалар хисен аңлау, кайгырта белү, шәфкатьлелек, мәрхәмәтлелек, әхлакый хисләрен үстерү; балаларның дуслары, олылар белән хезмәттәшлек итү күнекмәләрен формалаштыру, конфликтлы ситуацияләрне булдырмау һәм алардан чыгу юлларын таба белүләрен үстерү; куркынычсыз һәм сәламәт яшәү рәвеше формалаштыру, төрле тормыш ситуацияләренә һәм әдәби әсәрләрдәге

	әдәби жанрлар хакында күзаллый белергә; Әдәби әсәргә хас сыйфатларны һәм үзенчәлекләрне аңларга; Әдәби тел һәм сурәтлелек тудыру чаралары хакында башлангыч күзаллау бирелергә тиеш.	хәтердә калдырырга; Халык авыз иҗаты әсәрләреннән мәкаль, әйтем, табышмак, әкиятләрдән мисаллар китерә белергә; Әдәби жанрларны һәм халык авыз иҗаты жанрларын аера алырга; Текстта махсус тел сурәтләү чараларын: эпитет, чагыштыру, сынландыруны, шигырьдә рифманы табарга, аңлатырга	Танып-белү универсаль уку гамәлләре эшчәнлек барышын һәм нәтиҗәләрен тикшереп һәм бәяләп бару; сызым, схема, таблица, шартлы рәсем, план, күчерү,үзгәртү, төзү; охшашлык һәм аермалыкларны аеру, чагыштыру; бербөтенне өлешләргә бүлү; аерып алынган нигез буенча объектларны тәртипкә салу; нәтиҗә чыгару; охшашлыклар урнаштыру; проблеманы кыска һәм ачык итеп әйтү; проблеманы чишү алымнарын хезмәттәшлектә табу. Коммуникатив универсаль уку гамәлләре укытучы, туганнар, әти-әниләр белән хезмәттәшлекне планлаштыру –катнашучыларның максатларын, вазифаларын үзара аралашу ысулларын билгеләү; дискуссиядә катнашу, сораулар формалаштыру, җитмәгән мәгълүматны башкалардан сорашып белү; проблеманы ачу, аны тормышка ашыру, үзара килешүгә ирешү; эшлекле партнерлы аралашу, төркемдә үзара ярдәм итешү; үз фикереңне тулы, төгәл һәм ачык , аңлаешлы итеп әйтү, аны яклау.	геройларның гамәлләренә кешелек нормаларыннан чыгып бәя бирү; • үз илең, халкың һәм тарихың белән горурлану хисләре формалаштыру, һөнәрләр дөньясы белән танышу, җәмгать урыннарында, мәктәптә үз-үзеңне тотуның әхлакый кагыйдәләрен үзләштерү,аңлы рәвештә рефлексив үзбәя формалаштыру • уку эшчәнлеге һәм аның мотивлары арасында элемтә урнаштыру; • әдәби мәдәният нигезендә матурлыкны күрә белү һәм эстетик хисләр формалаштыру.

3 нче сыйныфта әдәби уку курсының эчтәлеге.

№	Бүлек исеме	Тәрбия программасының “ Мәктәп дәресе” модуле	Кыскача эчтәлек	
1.	Туган җир.Туган ил.	- укытучы һәм укучылар арасында ышанычлы мөнәсәбәтләр урнаштыру, Укучылар тарафыннан укытучының таләпләрен һәм гозерләрен уңай кабул итүгә ярдәм итүче,аларның игътибарын дәрестә тикшерелә торган мәгълүматка җәлеп итү, аларны активлаштыру танып-белүэшчәнлеге; - укучыларны дәрестә кабул ителгән нормаларны үтәргә өндәү, үз-үзеңне тоту кагыйдәләре, өлкән (укытучылар) һәм яшьтәшләре белән аралашу кагыйдәләре (укучылар), уку дисциплинасы һәм үз-үзеңне оештыру принциплары; - укучыларның игътибарын өйрәнелә торган фәннең кыйммәтле аспектына җәлеп итү; - дәресләрне социаль әһәмиятле эшен оештыру, мәгълүмат – фикер алышуның инициативасы, укучыларның үз фикерләрен әйтүе аның уңаеннан фикерләр, аңа карата үз мөнәсәбәтләре; - укыту-тәрбия мөмкинлекләрен кулланып, предметны аша балаларга җаваплылык, гражданлык хисләре тәрбияләү, - үз-үзеңне тоту, кешелеклелек һәм мәрхәмәтлелек күренешләре тәрбияләү өчен, тиешле текстлар уку, бурычларны хәл итү өчен, проблемалы ситуацияләрне чишү, Класста фикер алышу Дәрестә укучыларның интерактив эш рәвешләрен куллану: - интеллектуаль, эшлекле, ситуацион уеннар, кызыксындыру чаралары укучыларны мотивацияләү; дискуссияләр, конструктив диалог алып бару; төркем эше яки эш тәҗрибәсе алу; -укучыларны командада эшләргә һәм башкалар белән	Г.Тукай.Туган авыл. А.Гыйләҗев.Күктау.... Р.Фәйзуллин.Бердәнбер. Т.Миңнуллин.Ватан. Н.Арсланов.Үз илем,үз республикам бар. Р.Хафизова .Киек Каз Юлы. Т.Миңнуллин.Туган тел нигә кирәк? Р.Әхмәтҗанов.Әнкәм теле. Г.Хөсәенов.Хәтер. А.Лиханов.Ике сүз. Р.Байтимиров.Туган ягым. Класстан тыш уку.Кабатлау.	12 сәг.

		хезмәттәшле китәргә өйрәтү; - дәрескә уен процедураларын кертү, балаларны белеем алуга кызыксындыру, уңай милләтара мөнәсәбәтләрне җайга салу, сыйныфта мөнәсәбәтләр яхшы атмосфера булдыру; - өлгермәүче сыйныфташларына шефлык, остазлык оештыру, социаль әһәмиятле тәҗрибә хезмәттәшлек һәм үзара ярдәм итүләренә ирешү; - укучыларныңтикшеренүэшчәнлегенбашлапҗибәрүһәмаларгаярдәмитү; -алар тарафыннан индивидуаль һәм төркемләп тикшеренү проектларын гамәлгә ашыру кысаларында,бу укучыларга мөстәкыйль хәлитү күнекмәләрен алу мөмкинлеген бирү - теоретик проблемалар, күнекмәләр генерацияләү һәм рәсмиләштерү, үз идеяләренә,чит идеяләргә карата ихтирамлы мөнәсәбәт күнекмәләре булдыру, - эшләрен аудитория алдында, халык алдында чыгыш ясау күнекмәләрен устерү,үз карашыңны дәлилли һәм яклый белергә өйрәтү		

2.	Мин кем?	- укытучы һәм укучылар арасында ышанычлы мөнәсәбәтләр урнаштыру, Укучылар тарафыннан укытучының таләпләрен һәм гозерләрен уңай кабул итүгә ярдәм итүче,аларның игътибарын дәрестә тикшерелә торган мәгълүматка җәлеп итү, аларны активлаштыру танып-белүэшчәнлеге; - укучыларны дәрестә кабул ителгән нормаларны үтәргә өндәү, үз-үзеңне тоту кагыйдәләре, өлкән (укытучылар) һәм яшьтәшләре белән аралашу кагыйдәләре (укучылар), уку дисциплинасы һәм үз-үзеңне оештыру принциплары; - укучыларның игътибарын өйрәнелә торган фәннең кыйммәтле аспектына җәлеп итү; - дәресләрне социаль әһәмиятле эшен оештыру, мәгълүмат – фикер алышуның инициативасы, укучыларның үз фикерләрен әйтүе аның уңаеннан фикерләр, аңа карата үз мөнәсәбәтләре; - укыту-тәрбия мөмкинлекләрен кулланып, предметны аша балаларга җаваплылык, гражданлык хисләре тәрбияләү, - үз-үзеңне тоту, кешелеклелек һәм мәрхәмәтлелек күренешләре тәрбияләү өчен, тиешле текстлар уку, бурычларны хәл итү өчен, проблемалы ситуацияләрне чишү, Класста фикер алышу; Дәрестә укучыларның интерактив эш рәвешләрен куллану: - интеллектуаль, эшлекле, ситуацион уеннар, кызыксындыру чаралары укучыларны мотивацияләү; дискуссияләр, конструктив диалог алып бару; төркем эше яки эш тәҗрибәсе алу; -укучыларны командада эшләргә һәм башкалар белән хезмәттәшле китәргә өйрәтү; - дәрескә уен процедураларын кертү, балаларны белеем алуга кызыксындыру, уңай милләтара мөнәсәбәтләрне җайга салу, сыйныфта мөнәсәбәтләр яхшы атмосфера булдыру; - өлгермәүче сыйныфташларына шефлык, остазлык оештыру, социаль әһәмиятле тәҗрибә хезмәттәшлек һәм үзара ярдәм итүләренә ирешү; -	А.Гыйләҗев.Кеше.. Г.Хөсәенов.Шәхес.Граждан. Х.Туфан.Дөньяда адәм... Х.Туфан.Балалар һәм аналар. Т.Миңнуллин.Әти. А.Гыйләҗев.Хыялланырга яраткан... И.Туктар.Бер илгизәр... Р.Гариф.Колакка әйтелгән сүз. . Р.Мингалим.Уйларга кирәк. Т.Миңнуллин.Үзем турында үзем.Дөньяны таный башлау. Г.Тукай.Җиһанда үлми... Г.Бәширов.Китап җене кагылган малай. Г.Тукай.Ике юл.Кабатлау. Класстан тыш уку	14 сәг.

		укучыларныңтикшеренүэшчәнлегенбашлапҗибәрүһәмаларгаяр дәмитү; -алар тарафыннан индивидуаль һәм төркемләп тикшеренү проектларын гамәлгә ашыру кысаларында,бу укучыларга мөстәкыйль хәлитү күнекмәләрен алу мөмкинлеген бирү - теоретик проблемалар, күнекмәләр генерацияләү һәм рәсмиләштерү, үз идеяләренә,чит идеяләргә карата ихтирамлы мөнәсәбәт күнекмәләре булдыру, - эшләрен аудитория алдында, халык алдында чыгыш ясау күнекмәләрен устерү,үз карашыңны дәлилли һәм яклый белергә өйрәтү		
3.	Табигать һәм кеше.	- укытучы һәм укучылар арасында ышанычлы мөнәсәбәтләр урнаштыру, Укучылар тарафыннан укытучының таләпләрен һәм гозерләрен уңай кабул итүгә ярдәм итүче,аларның игътибарын дәрестә тикшерелә торган мәгълүматка җәлеп итү, аларны активлаштыру танып-белүэшчәнлеге; - укучыларны дәрестә кабул ителгән нормаларны үтәргә өндәү, үз-үзеңне тоту кагыйдәләре, өлкән (укытучылар) һәм яшьтәшләре белән аралашу кагыйдәләре (укучылар), уку дисциплинасы һәм үз-үзеңне оештыру принциплары; - укучыларның игътибарын өйрәнелә торган фәннең кыйммәтле аспектына җәлеп итү; - дәресләрне социаль әһәмиятле эшен оештыру, мәгълүмат – фикер алышуның инициативасы, укучыларның үз фикерләрен әйтүе аның уңаеннан фикерләр, аңа карата үз мөнәсәбәтләре; - укыту-тәрбия мөмкинлекләрен кулланып, предметны аша балаларга җаваплылык, гражданлык хисләре тәрбияләү, - үз-үзеңне тоту, кешелеклелек һәм мәрхәмәтлелек күренешләре тәрбияләү өчен, тиешле текстлар уку,	Г.Мөхәммәтшин.Авыл уянды. Р.Гаташ.Әткәйгә хат. М.Юныс.Диңгездәге давыл... Г.Тукай.Кошларга. В.Бианки.Музыкант. Р.Мингалим.Быел миңа әллә нәрсә булды. Р.Төхфәтуллин.Тиен белән сөйләшү. Ф.Хөсни.Кыр казлары. Ж.Дәрзаман.Бөҗәкләр белән сөйләшү. Ф.Шәфигуллин. Кырмыска турында баллада. Г.Хәсәнов.Тәүфыйклы яшь бүреләр. Н.Арсланов.Бичара эт язмышы. М.Мәһдиев. Алай да чишмә бар әле... Класстан тыш уку.Кабатлау.	16 сәг.

		бурычларны хәл итү өчен, проблемалы ситуацияләрне чишү, Класста фикер алышу; -Дәрестә укучыларның интерактив эш рәвешләрен куллану: - интеллектуаль, эшлекле, ситуацион уеннар, кызыксындыру чаралары укучыларны мотивацияләү; дискуссияләр, конструктив диалог алып бару; төркем эше яки эш тәҗрибәсе алу; -укучыларны командада эшләргә һәм башкалар белән хезмәттәшле китәргә өйрәтү; - дәрескә уен процедураларын кертү, балаларны белеем алуга кызыксындыру, уңай милләтара мөнәсәбәтләрне җайга салу, сыйныфта мөнәсәбәтләр яхшы атмосфера булдыру; - өлгермәүче сыйныфташларына шефлык, остазлык оештыру, социаль әһәмиятле тәҗрибә хезмәттәшлек һәм үзара ярдәм итүләренә ирешү; - укучыларныңтикшеренүэшчәнлегенбашлапҗибәрүһәмаларгаярдәмитү; -алар тарафыннан индивидуаль һәм төркемләп тикшеренү проектларын гамәлгә ашыру кысаларында,бу укучыларга мөстәкыйль хәлитү күнекмәләрен алу мөмкинлеген бирү - теоретик проблемалар, күнекмәләр генерацияләү һәм рәсмиләштерү, үз идеяләренә,чит идеяләргә карата ихтирамлы мөнәсәбәт күнекмәләре булдыру, - эшләрен аудитория алдында, халык алдында чыгыш ясау күнекмәләрен устерү,үз карашыңны дәлилли һәм яклый белергә өйрәтү		
4.	Тел,лөгать, гадәт вә әхлак алмашып...	- укытучы һәм укучылар арасында ышанычлы мөнәсәбәтләр урнаштыру, Укучылар тарафыннан укытучының таләпләрен һәм гозерләрен уңай кабул итүгә ярдәм итүче,аларның игътибарын дәрестә тикшерелә торган мәгълүматка җәлеп итү, аларны активлаштыру танып-белүэшчәнлеге;	И.Крылов.Чикерткә белән Кырмыска. И.Крылов.Көзге белән Маймыл. А.Пушкин.Алтын әтәч турында әкият. М.Лермонтов.Бородино. М.Лермонтов.Нарат.	12 сәг.

		- укучыларны дәрестә кабул ителгән нормаларны үтәргә өндәү, үз-үзеңне тоту кагыйдәләре, өлкән (укытучылар) һәм яшьтәшләре белән аралашу кагыйдәләре (укучылар), уку дисциплинасы һәм үз-үзеңне оештыру принциплары; - укучыларның игътибарын өйрәнелә торган фәннең кыйммәтле аспектына җәлеп итү; - дәресләрне социаль әһәмиятле эшен оештыру, мәгълүмат – фикер алышуның инициативасы, укучыларның үз фикерләрен әйтүе аның уңаеннан фикерләр, аңа карата үз мөнәсәбәтләре; - укыту-тәрбия мөмкинлекләрен кулланып, предметны аша балаларга җаваплылык, гражданлык хисләре тәрбияләү, - үз-үзеңне тоту, кешелеклелек һәм мәрхәмәтлелек күренешләре тәрбияләү өчен, тиешле текстлар уку, бурычларны хәл итү өчен, проблемалы ситуацияләрне чишү, Класста фикер алышу; -Дәрестә укучыларның интерактив эш рәвешләрен куллану: - интеллектуаль, эшлекле, ситуацион уеннар, кызыксындыру чаралары укучыларны мотивацияләү; дискуссияләр, конструктив диалог алып бару; төркем эше яки эш тәҗрибәсе алу; -укучыларны командада эшләргә һәм башкалар белән хезмәттәшле китәргә өйрәтү; - дәрескә уен процедураларын кертү, балаларны белеем алуга кызыксындыру, уңай милләтара мөнәсәбәтләрне җайга салу, сыйныфта мөнәсәбәтләр яхшы атмосфера булдыру; - өлгермәүче сыйныфташларына шефлык, остазлык оештыру, социаль әһәмиятле тәҗрибә хезмәттәшлек һәм үзара ярдәм итүләренә ирешү; - укучыларныңтикшеренүэшчәнлегенбашлапҗибәрүһәмаларгаяр дәмитү; -алар тарафыннан индивидуаль һәм төркемләп тикшеренү проектларын гамәлгә ашыру кысаларында,бу укучыларга мөстәкыйль хәлитү күнекмәләрен алу мөмкинлеген бирү - теоретик проблемалар, күнекмәләр генерацияләү һәм	М.Лермонтов.Кыя. М.Лермонтов.Ташкын. Класстан тыш уку. И.Тургенев.Муму. . Л.Толстой.Арыслан белән эт. М.Горкий.Мин ничек укыдым. В.Астафев.Бойе. А.Гайдар.Кайнар таш. Класстан тыш уку.Кабатлау.	

		рәсмиләштерү, үз идеяләренә,чит идеяләргә карата ихтирамлы мөнәсәбәт күнекмәләре булдыру, - эшләрен аудитория алдында, халык алдында чыгыш ясау күнекмәләрен устерү,үз карашыңны дәлилли һәм яклый белергә өйрәтү		
5.	Талантлы син,Кеше туганым!	- укытучы һәм укучылар арасында ышанычлы мөнәсәбәтләр урнаштыру, Укучылар тарафыннан укытучының таләпләрен һәм гозерләрен уңай кабул итүгә ярдәм итүче,аларның игътибарын дәрестә тикшерелә торган мәгълүматка җәлеп итү, аларны активлаштыру танып-белүэшчәнлеге; - укучыларны дәрестә кабул ителгән нормаларны үтәргә өндәү, үз-үзеңне тоту кагыйдәләре, өлкән (укытучылар) һәм яшьтәшләре белән аралашу кагыйдәләре (укучылар), уку дисциплинасы һәм үз-үзеңне оештыру принциплары; - укучыларның игътибарын өйрәнелә торган фәннең кыйммәтле аспектына җәлеп итү; - дәресләрне социаль әһәмиятле эшен оештыру, мәгълүмат – фикер алышуның инициативасы, укучыларның үз фикерләрен әйтүе аның уңаеннан фикерләр, аңа карата үз мөнәсәбәтләре; - укыту-тәрбия мөмкинлекләрен кулланып, предметны аша балаларга җаваплылык, гражданлык хисләре тәрбияләү, - үз-үзеңне тоту, кешелеклелек һәм мәрхәмәтлелек күренешләре тәрбияләү өчен, тиешле текстлар уку, бурычларны хәл итү өчен, проблемалы ситуацияләрне чишү, Класста фикер алышу; -Дәрестә укучыларның интерактив эш рәвешләрен куллану: - интеллектуаль, эшлекле, ситуацион уеннар, кызыксындыру чаралары укучыларны мотивацияләү; дискуссияләр, конструктив диалог алып бару; төркем эше яки эш тәҗрибәсе алу; -укучыларны командада эшләргә һәм башкалар белән хезмәттәшле китәргә өйрәтү;	Мәңгелек һәйкәл.Җ.Тәрҗеманов. М.Латыйфуллин. Сәйдәшнең бала чагы. Р.Мостафин.Әгәр бу дәфтәр синең кулыңа эләксә... Р.Низамиев Беренче татар балетын иҗат итүче. Р.Батулла.Бию җене кагылган егет. Класстан тыш уку.Кабатлау.	6 сәг.

		- дәрескә уен процедураларын кертү, балаларны белеем алуга кызыксындыру, уңай милләтара мөнәсәбәтләрне җайга салу, сыйныфта мөнәсәбәтләр яхшы атмосфера булдыру; - өлгермәүче сыйныфташларына шефлык, остазлык оештыру, социаль әһәмиятле тәҗрибә хезмәттәшлек һәм үзара ярдәм итүләренә ирешү; - укучыларныңтикшеренүэшчәнлегенбашлапҗибәрүһәмаларгаярдәмитү; -алар тарафыннан индивидуаль һәм төркемләп тикшеренү проектларын гамәлгә ашыру кысаларында,бу укучыларга мөстәкыйль хәлитү күнекмәләрен алу мөмкинлеген бирү - теоретик проблемалар, күнекмәләр генерацияләү һәм рәсмиләштерү, үз идеяләренә,чит идеяләргә карата ихтирамлы мөнәсәбәт күнекмәләре булдыру, - эшләрен аудитория алдында, халык алдында чыгыш ясау күнекмәләрен устерү,үз карашыңны дәлилли һәм яклый белергә өйрәтү		
6.	Борын борын заманда...	- укытучы һәм укучылар арасында ышанычлы мөнәсәбәтләр урнаштыру, Укучылар тарафыннан укытучының таләпләрен һәм гозерләрен уңай кабул итүгә ярдәм итүче,аларның игътибарын дәрестә тикшерелә торган мәгълүматка җәлеп итү, аларны активлаштыру танып-белүэшчәнлеге; - укучыларны дәрестә кабул ителгән нормаларны үтәргә өндәү, үз-үзеңне тоту кагыйдәләре, өлкән (укытучылар) һәм яшьтәшләре белән аралашу кагыйдәләре (укучылар), уку дисциплинасы һәм үз-үзеңне оештыру принциплары; - укучыларның игътибарын өйрәнелә торган фәннең кыйммәтле аспектына җәлеп итү; - дәресләрне социаль әһәмиятле эшен оештыру, мәгълүмат – фикер алышуның инициативасы, укучыларның үз фикерләрен әйтүе аның уңаеннан фикерләр, аңа карата үз мөнәсәбәтләре; - укыту-тәрбия мөмкинлекләрен кулланып, предметны аша	Г.Тукай.Халык әдәбияты. Башмак.Татар халык әкияте. Туры сөйләгән – котылган,ялганлаган- тотылган.Татар әкия Бытбылдык белән Төлке. Вайнах әкияте. Тылсымлы әтәч. Хакас әкияте. Җенле бабай.Чувш әкияте. Саран белән Юмарт.Татар әкияте. Ел буена үткәннәрне кабатлау.	8 сәг

		балаларга җаваплылык, гражданлык хисләре тәрбияләү, - үз-үзеңне тоту, кешелеклелек һәм мәрхәмәтлелек күренешләре тәрбияләү өчен, тиешле текстлар уку, бурычларны хәл итү өчен, проблемалы ситуацияләрне чишү, Класста фикер алышу; -Дәрестә укучыларның интерактив эш рәвешләрен куллану: - интеллектуаль, эшлекле, ситуацион уеннар, кызыксындыру чаралары укучыларны мотивацияләү; дискуссияләр, конструктив диалог алып бару; төркем эше яки эш тәҗрибәсе алу; -укучыларны командада эшләргә һәм башкалар белән хезмәттәшле китәргә өйрәтү; - дәрескә уен процедураларын кертү, балаларны белеем алуга кызыксындыру, уңай миллэтара мөнәсәбәтләрне җайга салу, сыйныфта мөнәсәбәтләр яхшы атмосфера булдыру; - өлгермәүче сыйныфташларына шефлык, остазлык оештыру, социаль әһәмиятле тәҗрибә хезмәттәшлек һәм үзара ярдәм итүләренә ирешү; - укучыларныңтикшеренүэшчәнлегенбашлапҗибәрүһәмаларгаярдәмитү; -алар тарафыннан индивидуаль һәм төркемләп тикшеренү проектларын гамәлгә ашыру кысаларында,бу укучыларга мөстәкыйль хәлитү күнекмәләрен алу мөмкинлеген бирү - теоретик проблемалар, күнекмәләр генерацияләү һәм рәсмиләштерү, үз идеяләренә,чит идеяләргә карата ихтирамлы мөнәсәбәт күнекмәләре булдыру, - эшләрен аудитория алдында, халык алдында чыгыш ясау күнекмәләрен устерү,үз карашыңны дәлилли һәм яклый белергә өйрәтү		

Календарь – тематик план.

№	Тема	Үтәлү вакыты		Укучылар эшчәнлеге
		план	факт	
Туган җир.Туган ил..- 12 сәг.				
1	Г.Тукай.Туган авыл.	5.09		Йөгерек уку,бәйләнешле сөйләм үстерү күнегүләре.Белем алуның әһәмияте турында әңгәмә.Туган авылга мәхәббәт турында эчкерсез сөйләшү.
2	А.Гыйләҗев.Күктау....	7.09		Сәнгатьле уку, бәйләнешле сөйләм үстерү күнегүләре. Иллюстрация буенча хикәя төзү.Сораулар буенча эш.
3	Р.Фәйзуллин.Бердәнбер.	12.09		Сәнгатьле уку,тасвирлап сөйләү. Гаделлек турында әңгәмә.
4	Т.Миңнуллин.Ватан.	14.09		Ватан төшенчәсен аңлауларын ачыклау Сәнгатьле уку, бәйләнешле сөйләм үстерү күнегүләре.Текстка исем кую Иллюстрация буенча хикәя төзү.Сүзлек эше.
5	Н.Арсланов.Үз илем,үз республикам бар.	19.09		Сәнгатьле уку, бәйләнешле сөйләм күнекмәләрен үстерү.Чит җирдә яшәүче татарлар тормышы белән танышу. Татарстан картасы белән танышу.Шәһәрләрне, авылларны күрсәтә белү.
6	Р.Хафизова .Киек Каз Юлы.	21.09		Дөрес уку, сөйләм телен үстерү өстендә эшләү. Туган җир төшенчәсен аңлауны ачыклау.
7	Т.Миңнуллин.Туган тел нигә кирәк?	26.09		Туган тел турында әңгәмә.Сәнгатьле һәм йөгерек уку күнекмәләрен үстерү буенча биремнәр үтәү. Чит тел,туган телнең әһәмиятен аңлату.
8	Р.Әхмәтҗанов.Әнкәм теле.	28.09		Сәнгатьле һәм йөгерек уку күнекмәләрен үстерү өстендә эш.Сораулар төзү.
9	Г.Хөсәенов.Хәтер.	3.10		Китап укуга кызыксыну уяту. Укыган буенча үз фикереңне өйтергә өйрәнү. Халык хәтеренен әһәмиятен аңлату.
10	А.Лиханов.Ике сүз.	5.10		Текст өстендә эшләү . Аңлатмалы сүзлек белән эш.Фидакяр төшенчәсен аңлату.
11	Р.Байтимиров.Туган ягым.	10.10		Аңлап һәм сәнгатьле уку күнекмәләрен үстерү өчен биремнәр. Туган җиргә, туган ил төшенчәләренең асылын төшенү.Иллюстрация ясау.
12	Класстан тыш уку.Кабатлау.	12.10		Туган як табигатенең матурлыгын күрә һәм соклана белергә өйрәнү. Текст өстендә эш.Туган ил турында халык мәкальләре һәм әйтемнәре белән танышу.

Мин кем?-14сәг				
13	А.Гыйләҗев.Кеше..	17.10		Аңлап һәм сәнгатьле уку. Сораулар төзү, сайлап уку.
14	Г.Хөсәенов.Шәхес.Граждан.	19.10		Текстны аңлап укырга, укылган өлешнең эчтәлеген тулы килеш һәм кыскача сөйләргә өйрәнү.Шәхес,граждан булуның әһәмиятен төшенү..
15	Х.Туфан.Дөньяда адәм...	24.10		Аңлап һәм сәнгатьле уку буенча эшне дәвам итү.Үз фикерләрен әйтергә, дәлилләргә өйрәнү.Кешене аңлау сыйфаты тәрбияләү.
16	Х.Туфан.Балалар һәм аналар.	26.10		Аңлап һәм сәнгатьле укырга, бәйләнешле итеп сөйләргә өйрәтү.Ата-анага хөрмәт турында әңгәмә.Мәкальләр, әйтемнәр белән танышу.
17	Т.Миңнуллин.Әти. Уку тизлеген, сыйфатын тикшерү.	7.11		Дөрес уку күнекмәләрен үстерү. Казанның үткәне, бүгенгесе белән таныштыру. Әтиләргә карата ихтирам турында әңгәмә. Текстны вакытка уку,эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирү.
18	А.Гыйләҗев.Хыялланырга яраткан... Тест.	9.11		Сәнгатьле һәм йөгерек уку күнек-мәләрен үстерү Хыял турында белемнәрен гомумиләштерү.Тест биремнәрен үтәү.
19	И.Туктар.Бер илгизәр...	14.11		Китап укуга кызыксыну уяту, бәйләнешле сөйләм күнекмәләрен үстерү .Ихтыяр көче турында күзаллау формалаштыру.
20	Р.Гариф.Колакка әйтелгән сүз.	16.11		
21	.Р.Мингалим.Уйларга кирәк.	21.11		Автор турында кыскача белешмә белән танышу.Текст өстендә эшләү .
22	Т.Миңнуллин.Үзем турында үзем. Дөньяны таный башлау.	23.11		План төзү, эчтәлек сөйләү күнекмәләрен ныгыту. Кешелеклелек сыйфаты турында күзаллауларын ачыклау..
23	Г.Тукай.Җиһанда үлми...	28.11		Текст өстендә эшләү күнекмәләрен ныгыту. Дуслык турында әңгәмә. Сораулар буенча эш.Халык аваз иҗаты әсәрләре белән танышу.
24	Г.Бәширов.Китап җене кагылган малай.	30.11		Текст өстендә эшләү күнекмәләрен үстерү. Сораулар буенча эш.Китап турында мәкальләр һәм әйтемнәр белән танышу.

25	Г.Тукай.Ике юл.Кабатлау.	5.12		Сәнгатьле һәм йөгерек уку күнекмәләрен үстерү, тыйнаклык сыйфатлары тәрбияләү. Белем алуның әһәмиятен аңлату.
26	Класстан тыш уку	7.12		Китап укуга кызыксыну уяту, сөйләм телен баету.Сайлап уку, төркемнәрдә эшләү.
Табигать һәм кеше-16 сәг.				
27	Г.Мөхәммәтшин.Авыл уянды.	12.12		Текст өстендә эш..Табигатькә сакчыл караш турында хикәя төзү.
28	Р.Гаташ.Әткәйгә хат.	14.12		Хат язу тәртибен өйрәнү.Газиз кешеләргә хөрмәт турында әңгәмә.Сүзлек эше.
29	М.Юныс.Диңгездәге давыл...	19.12		Сәнгатьле һәм йөгерек уку күнекмәләрен үстерү.Кошлар турында кроссворд чишү..
30	Г.Тукай.Кошларга.	21.12		Текст өстендә эшләү.Кошларны саклау турында әңгәмә.Әсәрдәге төп фикерне билгеләү.
31	В.Бианки.Музыкант. Уку тизлеген, сыйфатын тикшерү.	26.12		Сәнгатьле һәм йөгерек уку күнекмәләрен үстерү.Энөиклопедия буенча аюлар турында белешмә әзерләү..Текстны вакытка уку, кыскача эчтәлеген сөйләү.
32	Р.Мингалим.Быел миңа әллә нәрсә булды.Тест.	28.12		Шигырьне сәнгатьле уку.Рәсем буенча сөйләү.Сораулар төзү. Тест биремнәрен үтәү.
33	Р.Төхфәтуллин.Тиен белән сөйләшү.	9.01		Туган якның кышкы матурлыгын күрә белергә өйрәнү, әсәрдә табигать күренешләренең тасвирлануы белән танышу. Сәнгатьле һәм йөгерек уку күнекмәләрен үстерү.
34	Ф.Хөсни.Кыр казлары.	11.01		Әсәрдәге төп фикерне билгеләү.Кошлар турында күзаллауларын конкретлаштыру, күчмә һәм утрак кошларга мисаллар китерү,алар турында кайгыртырга өйрәнү, бәйләнешле сөйләм күнекмәләрен үстерү
35	Ж.Дәрзаман.Бөҗәкләр белән сөйләшү.	16.01		Сәнгатьле уку һәм бәйләнешле сөйләм күнекмәләрен үстерү, төп фикерне ачыклау.Бөҗәкләрне саклау турында әңгәмә.Кроссворд чишү
36	Ф.Шәфигуллин. Кырмыска турында баллада.	18.01		Текстның төп фикерен билгеләү.Текстны өлешләргә бүлү.Китап укуга кызыксыну уяту, бәйләнешле сөйләм күнекмәләрен үстерү.Кырмыскаларны турында белешмә әзерләү.
37	Г.Хәсәнов.Тәүфыйклы яшь бүреләр.	23.01		Аңлап уку, төп фикерне табарга өйрәнү. Фәнни- популяр текст белән танышу.
38	Н.Арсланов.Бичара эт язмышы.	25.01		Этләр тормышы белән таныштыру.Текстның планын төзү.План буенча сөйләү.
39	М.Мәһдиев. Алай да чишмә бар әле...	30.01		Чишмәләрне саклау турында әңгәмә.Чишмәләрнең тарихы, исемнәре , әһәмияте турында сөйләшү..

40	Класстан тыш уку.Кабатлау.	1.02		Әниләргә карата хөрмәт, ярату хисләре турында әңгәмә кору. Укыганның эчтәлеген кыскача сөйләү.Хикәя язу.
41	И.Крылов.Чикерткә белән Кырмыска.	6.02		Сәнгатьле уку һәм бәйләнешле сөйләм күнекмәләрен үстерү эшен дәвам итү.Геройларга характеристика бирү. Мәсәлнең моралең табарга өйрәтү.
42	И.Крылов.Көзге белән Маймыл.	8.02		Сәнгатьле уку һәм бәйләнешле сөйләм күнекмәләрен үстерү өстендә эш. Мәсәлнең моралең табарга өйрәтү.Сораулар төзү.
Тел,лөгать, гадәт вә әхлак алмашып...-12 сәг				
43	А.Пушкин.Алтын әтәч турында әкият.	13.02		Биография белән танышу.Китап күргәзмәсе буенча әңгәмә..Дуслык, иптәшлек кадере турында сөйләшү. Мәкальләр белән эш
44	М.Лермонтов.Бородино.	15.02		Ватанны саклау төшенчәсенең асылын аңлау.Тарихи мәгълүматлар белән танышу.Рус язучыларының тәрҗемә әсәрләре белән танышу.Өзекнең эчтәлеген сөйләү.
45	М.Лермонтов.Нарат.	20.02		Сәнгатьле уку.Әсәрнең төп фикерен билгеләү.Иллюстрация ясау.
46	М.Лермонтов.Кыя.	22.02		Йөгерек уку күнекмәләрен үстерү эшен дәвам итү. Кошлар турында белемнәрен конкретлаштыру, сакчыл караш турында әңгәмә. Энциклопедия буенча белешмә әзерләү.
47	М.Лермонтов.Ташкын.	27.02		Сәнгатьле уку һәм бәйләнеш-ле сөйләм күнекмәләрен үстерү.Табигатькә мәхәббәт , сакчыл караш турында әңгәмә.
48	Класстан тыш уку.	29.02		Китап укуга кызыксыну уяту.Әсәрне уку, эчтәлеге буенча фикер алышу.Эчтәлеген сөйләү.
49	. И.Тургенев.Муму.	5.03		Этләр турында белемнәрен киңәйтү, аның батырлыгына соклану, горурлану хисләре тәрбияләү. Уку күнекмәләрен шомарту өстендә эшләү.
50	. Л.Толстой.Арыслан белән эт. Уку тизлеген, сыйфатын тикшерү.	7.03		Автор турында белешмә алу.Кыргый җәнлекләр турында белемнәрне системалаштыру. Төп фикерне билгеләү.План төзү.План буенча сөйләү. Текстны вакытка уку, эчтәлеге буенча әңгәмә үткәрү.
51	М.Горкий.Мин ничек укыдым.	12.03		Авторның биографиясе белән кыскача танышу.Элекке тормыш турында күзаллау формалаштыру.Сүзлек эше.
52	В.Астафев.Бойе. Тикшерү эше.Тест.	14.03		Дөрес һәм йөгерек уку күнекмәләрен үстерү өстендә эшләү. Этләрнең тугрылыгына мисаллар китерү.”Дүртаяклы дустым” темасына хикәя

				төзү.Тест биремнәрен үтәү.
53	А.Гайдар.Кайнар таш.	19.03		Сәнгатьле һәм йөгерек уку .Сораулар буенча эш.Бөек Ватан сугышы турында белемнәрен гомумиләштерү.
54	Класстан тыш уку.Кабатлау.	21.03		. Батырлык, кыюлык турында әсәрләр белән танышу.Эчтәлек сөйләү. Әсәрне тиешле эзлеклелектә урнаштыру.Сораулар буенча сайлап уку.
Талантлы син ,Кеше туганым! -6 сәг.				
55	Мәңгелек һәйкәл.Ж.Тәрҗеманов.	2.04		Лобачевский , аның эшчәнлеге белән танышу. Әсәрнең төп фикерен ачыклау.Сорауларга җавап бирү.
56	М.Латыйфуллин. Сәйдәшнең бала чагы.	4.04		С.Сәйдәшевның тормыш юлы белән танышу.Өзек буенча фикер алышу. Сораулар төзү.Музыка тыңлау.
57	Р.Мостафин.Әгәр бу дәфтәр синең кулыңа эләксә...	9.04		М.Җәлил батырлыгы, иҗаты турында мәгълүмат алу.”Моабит дәфтәре”ннән шигырьләр уку.Батырлык турында мәкальләр белән танышу.
58	Р.Низамиев Беренче татар балетын иҗат итүче.	11.04		Сүзлек эше.Ф.Яруллинның иҗаты белән танышу.Сорауларга җавап бирү.
59	Р.Батулла.Бию җене кагылган егет.	16.04		Аңлап укырга, план төзергә, план буенча эчтәлек сөйләүне ныгыту. Батырлык, кыюлыкисыйфатлары тәрбияләү. Рудолф Нуриаев иҗатын өйрәнү.
60	Класстан тыш уку.Кабатлау.	18.04		Текст өстендә эшләү күнекмәләрен үстерү. Шәфкатьлелек хисле турында әңгәмә.
Борын-борын заманда...-8 сәг.				
61	Г.Тукай.Халык әдәбияты.	23.04		Татар халык әкиятләренә мәхәббәт тәрбияләү. Укылган әсәргә план төзергә, план буенча эчтәлеген сөйләргә, төп фикерне билгеләргә өйрәнүне дәвам итү.Г.Тукай иҗаты турында белемнәрне киңәйтү.
62	Башмак.Татар халык әкияте.	25.04		Сәнгатьле һәм йөгерек уку .Әкиятнең геройларын билгеләү.Әкиятне өлешләргә бүлү.План төзү.План буенча сөйләү.
63	Туры сөйләгән – котылган, ялганлаган- тотылган.Татар әкияте.	30.04		Сәнгатьле һәм йөгерек уку .Әкиятнең геройларын билгеләү.Әкиятне өлешләргә бүлү.План төзү.План буенча сөйләү.

64	Бытбылдык белән Төлке. Вайнах әкияте.	2.05		Сәнгатьле һәм йөгерек уку .Әкиятнең геройларын билгеләү.Әкиятне өлешләргә бүлү.План төзү.План буенча сөйләү.
65	Тылсымлы әтәч. Хакас әкияте.Тикшерү эше.	7.05		Якты йөзле, тәмле сүзле булырга кирәклеген аңлату. Сөйләм үстерү эше. Эчтәлек буенча сораулар төзү.Текст эчтәлеге буенча биремнәрне үтәү.
66	Җенле бабай.Чуваш әкияте. Уку тизлеген, сыйфатын тикшерү.	14.05		Төп геройга характеристика бирү.Сораулар буенча сайлап уку.Кыскача эчтәлеген сөйләү.Текстны вакытка уку, эчтәлеген сөйләү.
67	Саран белән Юмарт.Татар әкияте	16.05		Сәнгатьле һәм йөгерек уку .Әкиятнең геройларын билгеләү.Әкиятне өлешләргә бүлү.План төзү.План буенча сөйләү.
68	Ел буена үткәннәрне кабатлау.Йомгаклау тесты.	21.05		Үтелгән темаларны кабатлау,викторина сорауларына җавап бирү.Йомгаклау тесты биремнәрен үтәү.

Перечень учебно-методического обеспечения:

Учебник :Ягафарова Р.Х. «Книга для чтения», 3 класс, Казань, Татарское книжное издательство, 2013 г, в 2 х частях.

Источники информации.

http:///. belem.ru
http:///. suzlek.ru on-line русский словарь
Электронные ресурсы: библиотека "Бала”, "татарские мультфильмы" , мультимедийные образовательные программы; Электронная библиотека; татарские сайты (belem.ru, tatarile.org.com).

Әдәбият.

3 нче сыйныф өчен «Әдәби уку» укыту-методик комплекты составына керә торган әдәбият исемлеге:
Р.Х.Ягъфәрова. Әдәби уку: 3 нче сыйныф]: Дәреслек. 2 кисәктә. — Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2013.

Мәгълүматчыганаклары

http://.belem.ru
http://. suzlek.ru on-line русчасүзлек
Электрон ресурслар: “Бала” китапханәсе, “Татар мультфильмнары”,мультимедиа укыту программалары; электрон китапханә; татар сайтлары (belem.ru,tatarile.org.com).

Кушымта

3 нче сыйныф укучыларына әдәби укудан тест үрнәкләре

Әдәби уку фәненнән 3 нче сыйныфта тест формасындагы эш төре сайланды. Белем һәм күнекмәләрне тикшерү өчен биремнәрне башкаруга 1 сәгать вакыт бирелә. Тәкъдимителгәнэш 3 өлештән тора. Гомуми белем бирү дәүләт стандартына туры килә.

Беренче һәм икенче өлеш 16 биремне үз эченә ала (А1-А10) һәм (В1-В3) , укучылараларарасыннандөресдипуйлаганҗавапнысайлапалыргатиеш. Икенче өлештә В4-В6 биремнәренәҗавапнымөстәкыйльрәвештәформалаштыруһәмязып кую рәвешендәбашкарыла. Өченче өлештәукучыхикәяязаргатиеш.

Бу тест биремнәреукучыларның 3 сыйныфтаүткәнтемаларныүзләштерепалган–белемкүнекмәләрнетикшерүгәнигезләнә.

Тест биремнәренеңүрнәк варианты
А1. “Яңгырның ял көне” шигырен кем язган?
1) РафисКорбан
2) ЛәбибЛерон
3) БикәРәхимова

А2 . Григорий Остерның “Серне ачты” хикәясендәнинди кош турындасүз бара?
1) Тутый кош 2) Сыерчык 3) Песнәк
А3. Г. Сабитованың “Тәүгешатлык” хикәясендәмалайкүпмеавырый?
1) 1 ай 2) Кыш буена 3) Гелавырый

А4. Телдән–телләргә, колактан- колаккасөйләнгәнәкиятләрничекдипатала?
1. Күчмә яки ил гизүчеәкиятләр 2) Иңборынгыәкиятләр 3) Тылсымлыәкиятләр

А5. ЛәбибЛеронныкыбулмаганәсәрне тап.
1) “МәчемалаеШукбай” 2) “Хыял” 3) “Безнеңтауда”

А6. АгагельдыАлланазаровның “Дустымныэзлим” шигырендәсузниндихайвантурындасөйләнелә?
1) Песи турында 2) Эт турында 3) Ат турында

А7. Г. Хәсәновныңәсәреничекдипатала?
1) “Гыйнвар” 2) “Март” 3) “Май”

А8 Йолдызның “Белмәгәненбелми” шигырендәмалайныңиңяраткансүзенинди?
1) Мин белмим 2) Мин беләм

В1 “Су буена” картинасын кем язган?
1) Ф. Әминов 2) И.Э.Грабарь 3) К.Костанди

В2 Ә.Исхакның “Карт имәнбеләняшьегет” әсәрендә карт агачларнигәкүзяшетүгәләр?
1) Аларүзләренкызганалар
2) Аларҗилләрдәсыгылып-сыгылыпелаучыяшьагачныкызганалар 3) Аларбүтәнагачларныюксыналар

В3 “Заманаәкияте”н кем язган?
1) Г.Вәлиева 2) Г.Тукай 3) Ә. Исхак

В4Халыкавызиҗатыәсәрләренеңтөрләренәйт?
В5 Кар турынданиндимәкальләрбеләсең?
В6 Нәрсәултабышмак? Ниндитабышмакларбеләсең?
С1 “Минем туганягым” темасынахикәяяз
Бәяләүнормалары
А лешенеңдөрессайланганҗаваплары 1 балл беләнбәяләнә. В өлешенең 1-3 нчебиременә 1 балл, В4-В5 биремнәре ӛчен 3 шәр балл билгеләнелә. С 1 өлешенә 5 балл билгеләнә.Барысы – 27 балл (100%)
80-100 % эш ӛчен “5” билгесе
60-80% эш ӛчен “4” билгесе
40-60% - “3” билгесе
0-40% - “2” билгесекуела.